

Interactie in de klas: aansluitende behoeften en aanpak

Fase 1: Pre-regulatie

De leerling is nog vooral gericht op zichzelf en nauwelijks op de ander. Hij voegt zich niet naar de groepsregels. Hij is niet in staat om met anderen samen te werken of leren. Hij kan de gedachten en gevoelens of de reactie van een ander niet inschatten. Hij accepteert geen hulp en sturing van de leerkracht.

Doel:

De leerling kent de gedragsregels van de groep, maar heeft continu sturing nodig om zich hier aan te houden. Hij kan samen spelen of werken met één ander kind. Wanneer de leerkracht benoemt, kan hij de gedachten, gevoelens of reactie van een ander beamen, en of er sprake is van een probleem. Hij accepteert hulp en sturing van de leerkracht wanneer het in zijn belang is.

Behoeften

- Hulp bij het herkennen van gedrag, gevoelens en gedachten van een ander.
- Herhaling van regels.

Aanpak

- Gedrag, gevoelens en gedachten van de ander benoemen.
- Mogelijke reacties van een ander op zijn gedrag benoemen.
- Benoemen waarom hulp of sturing noodzakelijk is.
- Een overzichtelijk aantal (maximaal 5) concreet geformuleerde regels, visueel ondersteund.
- Laat zien welk gedrag gewenst is, door het voor te doen (modeling).
- Beloning (of straf) in het vooruitzicht stellen, bijv. d.m.v. een beloningssysteem.
- Ongewenst gedrag negeren (bijvoorbeeld wanneer dit een manier is om aandacht te trekken of hulp te vragen).
- Situaties structuur geven door bijvoorbeeld te sturen in met welke en hoeveel leerlingen de leerling samenwerkt of –speelt.

Fase 2: Externe regulatie

De leerling kent de gedragsregels van de groep en kan zich hier met continue sturing van de leerkracht aan houden. Hij is nog vooral gericht op zichzelf en nauwelijks op de ander. Hij kan samen spelen of werken met één ander kind. Wanneer de leerkracht benoemt, kan hij de gedachten, gevoelens of reactie van een ander beamen, en of er sprake is van een probleem. Hij accepteert hulp en sturing van de leerkracht alleen wanneer het in zijn belang is.

Doel:

De leerling heeft slechts af en toe sturing nodig om zich aan de regels te houden. Hij kan de gedachten, gevoelens of reactie van een ander inschatten en met hulp een oplossing bedenken voor een probleem. Hij accepteert hulp en sturing van de leerkracht.

Behoeften	Aanpak
• Begeleiding tijdens sociale interactie met andere kinderen. • Hulp bij het leren perspectief nemen. • Hulpmiddelen om hulp te leren accepteren. • Herinnering aan de regels.	• De aandacht van de leerling vestigen op het gedrag van de ander, door op het moment zelf te verwoorden wat anderen doen, denken, voelen en willen. • Stappenplannen bieden voor het omgaan met complexere sociale situaties. • Oefensituaties creëren d.m.v. rollenspellen en de leerling vooraf laten bedenken wat een personage kan doen, denken en voelen. • Situaties structuur geven door bijvoorbeeld te sturen in met welke en hoeveel leerlingen de leerling samenwerkt of –speelt. • De voordelen benoemen van hulp krijgen. • Een overzichtelijk aantal (maximaal 5) concreet geformuleerde regels, visueel ondersteund. • Beloning (of straf) in het vooruitzicht stellen, bijv. d.m.v. een beloningssysteem. • Ongewenst gedrag negeren (bijvoorbeeld wanneer dit een manier is om aandacht te trekken of hulp te vragen).

Fase 3: Co-regulatie

De leerling heeft nog af en toe sturing nodig om zich aan de regels te houden. Hij kan de gedachten, gevoelens of reactie van een ander inschatten en met hulp een oplossing bedenken voor een probleem. Hij accepteert hulp en sturing van de leerkracht.

Doel:

De leerling handelt meestal naar de gedragsregels. Hij kan gedachten, gevoelens en de reactie van een ander inschatten en zelf een oplossing bedenken voor een probleem. Hij vraagt hulp en sturing wanneer hij merkt dat hij dat nodig heeft.

Behoeften

- Hulp bieden bij het oplossen van problemen tijdens sociale interactie.
- Herinnering aan de gedragsregels.

Aanpak

- Bespreken van sociale interacties; open vragen stellen over het gedrag en de gedachten en gevoelens van de ander.
- Verwoorden van het gedrag, de gedachten en gevoelens van anderen. En daarin de relatie met het eigen gedrag (oorzaak-gevolg) benoemen, zoveel mogelijk op het moment zelf.
- Situaties voor- en nabespreken, die voorkomen in de praktijk.
- Oefensituaties creëren, bijv. door rollenspellen te doen.
- Situaties structuur geven door bijvoorbeeld te sturen in met welke en hoeveel leerlingen de leerling samenwerkt of –speelt.
- De leerling stimuleren om zelf over het eigen handelen na te denken, door vragen te stellen die dit uitlokken.
- Samen oplossingen bedenken voor het probleem.
- De leerling ondersteunen met het doorlopen van de stappen behorende bij Stop, denk, doe.
- Het handelen voordoen.
- Een overzichtelijk aantal (maximaal 5) concreet geformuleerde regels, visueel ondersteund.
- Stimuleren om zelf vragen te stellen bij onduidelijkheden.